

SPLAV

KAZALO

1. PREDGOVOR	2
2. TEORETIČNI DEL	3
2.1 SPLAV Z VIDIKA MEDICINE	3
2.1.1 Spontani splav	3
2.1.2 Izzvani splav ali umetna prekinitev nosečnosti	4
2.2 DEJSTVA O SPLAVU	5
2.3 ZGODOVINA SPLAVA	6
2.4 ZAKONODALA IN SPLAV	7
2.5 ARGUMENTI ZA IN PROTI	8
2.5.1 Argumenti za pravico do izbire	8
2.5.2 Argumenti proti splavu	9
2.6 POGLED KATOLIŠKE CERKVE NA SPLAV	10
2.7 SPOL IN SPOLNA RAZLIKA	11
2.7.1 Spol kot družbena kategorija	11
2.7.2 Feminizem	11
2.7.2.1 Shulamith Firestone	11
2.7.2.2 Michelle Z. Rosaldo	12
2.7.3 Moškost	13
2.7.3.1 David D Gilmore	13
2.7.3.2 Jonathan Rutherford	13
2.8 SOCIALIZACIJA	14
2.8.1 Opredelitev socializacije	14
2.8.2 Dejavniki socializacije	14
2.8.3 Spol in socializacija	14
3. METODOLOŠKI DEL	15
3.1 OPREDELITEV PROBLEMA	15
3.2 HIPOTEZA	15
3.3 RAZISKOVALNE METODE	15
3.4 VZOREC	16
3.5 SPREMENLJIVKE,	16
4. EMPIRIČNI DEL	17
4.1 ANALIZA IN PRIKAZ REZULTATOV	17
4.2 INTERPRETACIJA REZULTATOV	27
5. ZAKLJUČKI IN PREDLOGI	33
6. VIRI	35

1. PREDGOVOR

Splav je področje, o katerem se je vedno veliko govorilo. Razprave, ki so potekale in še potekajo na medicinskem, znanstvenem, psihološkem in sociološkem področju so ognjevite, kot pri le malokateri temi. Vendar pa je to področje večinoma obdelano le z ženskega stališča, saj naj bi mnenje moških, ki niso neposredno udeleženi pri splavu, bilo nepomembno. Kar pa ne more biti resnično, saj v naši družbi obstaja še veliko patrističnih elementov. Nekateri moški še naprej mislijo, da je odločanje o splavu tudi njihova pravica.

Ženske so si sicer formalno pravico do samoodločanja na tem področju že izborile v večini držav. Tako država ni več tista, ki bi odločala o tem, kaj je moralno in kaj ne. Vendar pa o temu še naprej zasebno odloča vsak posameznik zasebno. Tudi moški.

Ženske naj bi imele absolutno pravico, da se zaradi popolnoma subjektivnih razlogov odločajo za splav. Vprašanje, ki se postavlja, pa je, ali jo tudi imajo? In kaj pravijo na to pravico moški?

2. TEORETIČNI DEL

2.1 SPLAV Z VIDIKA MEDICINE

Splav – pretrganje nosečnosti do 28. tedna materničnega življenja zarodka (ko še ni sposoben življenja zunaj maternice).

Splav delimo na spontani in izzvani splav.

2.1.1 Spontani splav:

Grozeči splav: neboleča krvavitev iz vagine, ki se lahko spontano neha v nekaj dneh, 90% nosečnic, ki se jim to zgodi, v končni fazi donosi otroka. Najpogosteje se to pojavlja med 6. in 9. tednom nosečnosti.

Prazen splav: mrtvi zarodek pred 20. tednom ali pa sploh ni zarodka ob prisotnosti posteljice. Mrtvi zarodek se ugotovi ob preiskavi z ultrazvokom, ko se ne zazna otrokovega bitja srca. Pogosto se mati pritožuje zaradi kroničnih, ampak ne obilnih vaginalnih krvavitev. Diagnoza se da postaviti že v 6. tednu nosečnosti. Kadar poteka nosečnost brez zarodka, se uporablja izraz »ovenelo jajce«. Razlaga za prazno nosečnost naj bi bila, da se zarodek na začetku nosečnosti resorbira, posteljica pa ostane in se razvija naprej. Seveda je treba posteljico splaviti ob tej ugotovitvi.

Neizogiben splav, ki pa je lahko popoln ali pa nepopoln. Pri nepopolnem ostane posteljica v maternici in jo je treba kirurško odstraniti. Znaki, ki navajajo, da bo prišlo do tega splava, so močnejša vaginalna krvavitev, krvni strdki, ki pridejo iz vagine, krči v spodnjem delu trebuha. Te vrste splav je značilen za drugo trimesečje.

Ponavljajoči splavi pomenijo, da ima ženska v svoji rodni dobi več spontanih splavov. Ko enkrat splaviš, je za 10% večja verjetnost spontanega splava pri naslednji nosečnosti.

2.1.2 Izzvani splav ali umetna prekinitev nosečnosti:

Umetna prekinitev nosečnosti (UPN) je postopek, ko namerno prekinemo nosečnost, preden je plod sposoben za življenje izven maternice. UPN se izvede do 10. tedna nosečnosti na željo nosečnice same, kasneje pa o tej želji nosečnice odloča komisija 1. stopnje (imajo jo vsi ginekološko-porodniški oddelki), o ugovorih zoper zavrnilne odločbe pa komisija 2. stopnje (republiška s sedežem na Ginekološki kliniki v Ljubljani).

Med 5. in 7. tednom nosečnosti se UPN lahko opravi tudi ambulantno, praviloma brez narkoze. V maternično votlino se skozi vagino in cervikalni kanal vstavi plastično kanilo ter se vsebino posrka. Temu pravimo endometrijska aspiracija.

Do 12. tedna nosečnosti se UPN opravi z manjšim operativnim posegom v kratkotrajni splošni anesteziji. Kanal materničnega vratu se razširi s kemičnimi snovmi, nato se vsebina posrka, s kirurško strgalko pa se preveri, če je votlina res prazna. Približno 5 ur po posegu lahko ženska zapusti bolnišnico.

Po 12. tednu pa se UPN opravi z učinkovinami, ki sprožijo krče maternice, ki iztisnejo plod (nepopolni splav). Po iztisu ploda je potrebno v kratkotrajni splošni anesteziji odstraniti ostanke posteljice in ploda iz maternične votline. Dolžina bivanja v bolnišnici je odvisna od višine nosečnosti in traja običajno 2 do 4 dni.

Po letu 1980 pa se je uvedla tudi umetna prekinitev nosečnosti brez kirurškega posega s tako imenovanimi antiprogestageni (RU 486 ali mifepriston), ki je najbolj primerna v prvih devetih tednih nosečnosti. Skupaj s prostaglandini je uspešnost take prekinitve 95%.

Slika 1:

Instrumenti za opravljanje splava

2.2 DEJSTVA O SPLAVU

Na svetu je vsako leto opravljenih okoli 46 milijonov splavov, 78 odstotkov v razvijajočih se državah in 22 odstotkov v razvitih državah. Od tega je samo 26 milijonov splavov opravljenih na legalen način, ostali izvajajo v državah, kjer ni dovoljen ali/in jih izvaja osebje, ki za to ni pooblaščen in kvalificirano. Glede na svetovno povprečje pride na vsako žensko en splav v celem življenju. Skupno (spontani splav in ostali zapleti – 15 odstotkov, hoteni splav 22 odstotkov) se v svetu rodi približno 63 otrok, ki so bili spočeti. Splav je dovoljen v 54 državah, v katerih živi skupno 61 odstotkov celotne svetovne populacije in prepovedan v 97 državah, torej 39 odstotkov svetovne populacije nima možnosti za opravljanje legalnega splava.

V slovenskih bolnišnicah se opravi letno okoli 10000 splavov, od splava pa v Sloveniji ni umrla nobena ženska že od leta 1983. Zaradi ozaveščanja o kontracepciji je splavov med mladimi danes manj, pogostejši kot včasih pa so pri poročenih ženskah in najpogostejši pri nižjih socialnih slojih, ki si težko privoščijo več kot 2 otroka.

Zapleti pri prekinitvi nosečnosti so zelo redki in se pojavijo pri 1% žensk, ki so opravile splav.

2.3 ZGODOVINA SPLAVA

Prvi dokazi o opravljanju splava segajo v leto 2600 pred našim štetjem in sicer so splav opravljali s posebnimi zelišči. Splav na takšen način so poznali tudi v starem Egiptu, vendar je bil okoli leta 1850 pred našim štetjem prepovedan. Pred približno 3000 leti so splav prvič opravljali tudi mehansko, torej s posebnimi inštrumenti.

V stari Grčiji so imeli do splava liberalen odnos. Aristotel je zagovarjal zgodnji splav, torej pred sedmimi dnevi nosečnosti, ko naj bi zarodek še ne imel duše. Nekoliko se je od njega razlikoval sveti Avguštin, ki je menil, da ima moški zarodek dušo od štiridesetega dneva nosečnosti, ženski pa od osemdesetega dalje, tako da je splav, ki je opravljen po temu izenačen z umorom.

Ženske, ki so v srednjem veku opravljele splav s posebnimi zelišči, so bile mnogokrat označene za čarovnice.

Leta 1588 našega štetja je papež Sixtus prepovedal vse oblike splava, tako da je splav ostal ilegalen do leta 1882, ko so na Nizozemskem odprli prvo moderno kliniko za kontrolo rojstev.

V preteklosti je bil splav za žensko mnogo nevarnejši. Opravljali so ga z, za današnji čas, nepredstavljivimi orodji.

Slika 2: inštrumenti za opravljanje splava v letu 1930

2.4 ZAKONODAJA IN SPLAV

V Sovjetski zvezi je bil splav uzakonjen kmalu po revoluciji, pod njenim vplivom pa tudi v večini vzhodnoevropskih držav v 50ih letih. V ZDA je bil splav legaliziran šele leta 1967 in sicer v dveh zveznih državah, v preteklosti so tam veljali stari angleški zakoni, ki so jih prinesli še prvi kolonizatorji. V Hitlerjevi Nemčiji je bil splav dovoljen, prepovedan je bil le za ženske, ki so pripadale arijski rasi. V Franciji je splav ostal prepovedan do leta 1975. Splav je bil denimo šele leta 2002 legaliziran v Švici, kjer je pred tem ženska lahko dobila do 3-letno zaporno kazen, zdravnik pa 5-letno, čeprav že od leta 1988 niso izrekli nobene obsodbe za opravljanje splava in so jih pred tem registrirali 12000 na leto. Države v Evropi, kjer je splav prepovedan, so Portugalska, Poljska in Irska.

V obdobju NOB so leta 1944 splav politični forumi strogo obsodili in ga prepovedali, tako da sta bila kaznovana tako ženska kot izvajalec, od leta 1951 dalje je bil kaznovan le še izvajalec in sicer odvisno od posledic, od leta 1953 dalje so splav lahko delale ženske, v primeru, da bi porod povzročil zdravstvene motnje, če se je utemeljeno pričakovalo, da se bo otrok rodil s hudimi telesnimi ali duševnimi okvarami, če je bila nosečnost posledica kaznivega dejanja, ali pa če bi ženska zaradi poroda lahko zašla v hude osebne, družinske ali gmotne razmere. Leta 1972 je bil splav ustavno dovoljen z edino omejitvijo, ko bi bil splav za žensko škodljiv.

V Sloveniji je bila z ustavo in sicer 55. členom, ki govori o svobodnem odločanju o rojstvu otrok, zagotovljena pravica do splava, vendar je bil to edini člen ustave, pri katerem so se pojavila trenja med člani Demosa, saj naj bi člen po mnenju nekaterih propagiral splav. Leta 2002 je bil predlagan zakon o samoplačevanju splava, kar naj bi zmanjšalo število splavov, vendar ni bil sprejet.

2.5 ARGUMENTI ZA IN PROTI

2.5.1 Argumenti za pravico do izbire:

Ženske poskušajo usmerjati in nadzorovati svojo reprodukcijo že od nekdaj. Nekateri, med njimi celo strokovnjaki in medicina, pa poskušajo prepričati, da so dobile ženske pravico do splava kot enega od elementov kontrole lastne reprodukcije od države in da jim država to pravico lahko tudi vzame.

Zahteva odvzeti ženskam pravico do prekinitve nosečnosti je seveda stvar političnega boja in pravnega reda. Tukaj pa gre za sklicevanje na človekove pravice. Država lahko pravice prizna ali pa ne, nikakor pa jih ne more odvzeti. Pravice lahko krši, zatira, vendar te pravice niso njeno vodilo in temelj.

Ženska lahko razpolaga z lastnim telesom kot vsako svobodno bitje.

Kaj se zgodi, če se z restriktivno zakonodajo prepove splav? Število splavov se ne zmanjša ali pa le minimalno, upada pa smrtnost žensk v državah, kjer so uzakonili splav. Restrikcije torej "nerojenih otrok" ne ščitijo kaj dosti, kaznujejo pa ženske. Kadar država ženskam odvzame pravico, da uravnavajo svojo plodnost in odločajo o rojstvu svojih otrok, jo uveljavljajo tudi za ceno svojega življenja. (Od druge svetovne vojne do leta 1972 je v ZDA umrlo pri splavu 7000 žensk, od leta 1973 do danes pa manj kot 500)

Omejevanje ali celo prepoved prekinitve nosečnosti bi za ženske pomenilo kršitev njihovih posebnih, "manjšinskih" pravic.

Seveda pa tudi ne smemo pozabiti dejstva, da med "večino" in "manjšino" ni simetrije: tisti, ki zagovarjajo pravico do splava, nikogar v nič ne silijo in nikomur ne predpisujejo, kaj naj počne. Nasprotno pa ostali, ki hočejo v svojem lastnem imenu, v imenu zdravniške stroke, krščanske morale ali v imenu "naroda" to pravico ženskam odvzeti, neposredno kratijo pravice žensk in s tem grobo in nedopustno posegajo v območje njihovih državljanskih pravic in temeljnih svoboščin.

2.5.2 Argumenti proti splavu:

Poleg argumentov, ki govorijo za pravico splava, pa obstajajo tudi mnogi, ki govorijo proti njemu. Kot prvi se pojavlja argument, da je tudi nerojeni otrok človek. Do 18. stoletja je bilo glavno vprašanje predvsem, kdaj v telo vstopi duša. Šele v novejšem obdobju pa se je medicina začela ukvarjati z obdobjem človeškega življenja pred rojstvom. Danes se večina znanstvenikov strinja, da se novo življenje začne že prvi teden po spočetju. Nekateri štejejo za začetek življenja trenutek spočetja, drugi pa čas, ko se otrok med petim in sedmim dnevom ugnezdi v sluznico maternice. Strogo biološko gledano pa se življenje nedvomno začne s samim spočetjem.

Prav tako naj bi s splavom za zločin, denimo incest ali posilstvo, ali preprosto nepremišljenost v primeru neželene zanositve, bil kaznovan nedolžen otrok. Če gledamo s tega stališča, je napačen tudi splav v primeru posilstva, ki ga v določeni meri sprejema celo katoliška cerkev.

Argumenti so tudi proti plačevanju splava s strani zdravstvenega zavarovanja. Nosečnost namreč ni bolezen, ki zahteva zdravljenje v obliki splava, in država naj ne bi plačevala za opravljanje teh storitev.

Slika 3: Zarodek pri desetih tednih

2.6 POGLED KATOLIŠKE CERKVE NA SPLAV

Leta 1995 je Janez Pavel II. izdal svojo enajsto encikliko "Evangelium Vitae". Evangelij življenja resno sviri pred posledicami "kulture smrti", ki naj bi prevladala nad "kulturo življenja", predvsem pa je, kot je v predstavitvenem komentarju poudaril kardinal Afonso Lopez Trujillo, "pogumna obramba najbolj ubogih". Enciklika razen nekaterih ostrejših formulacij in poostretev kosekvenc ne prinaša nič novega. Dotika se vprašanj splava, kontracepcije, evtanazije, samomora, ki jih smatra za uboj ter umetnega oplojevanja, genetskega inženiringa in smrtne kazni, skratka dejavnosti, s katerimi človek posega v Božje delo.

Največ pozornosti je v okrožnici namenjeno splavu. Po tej encikliki je vsak splav brezpriziven zločin, je umor, ki korenini in ima prvo podobo v Kajnovem uboju svojega brata. Splav je radikalna kršitev svetosti in nedotakljivosti človeškega življenja in je toliko bolj radikalna, ker naj bi šlo za umor najbolj nezaščitene in nedolžne človeške osebe.

Okrožnica glede splava zagovarja radikalno stališče, da imamo torej pri zarodku od spočetja opraviti s statusom osebe in korenini v verovanju, da ima zarodek od spočetja naprej neumrljivo dušo. Splav je po tej encikliki nedopusten tudi, kadar je ogroženo materino življenje. Kdor ubija, je avtomatično izobčen iz Cerkve, kar ni nič novega, povsem novo pa je to, da kazni zadane vse, ki sodelujejo v tem početju, torej od zakonodajalca, zdravstvenega osebja do posameznice. Papež ne pozabi na ženske, ki so se z nezaželeno nosečnostjo znašle v težkem položaju, vendar jih bodri z božjim usmiljenjem, če so že grešile v tem pogledu.

Ob izidu Enciklike so v Vatikanu ponovno poudarili, da katolik ne sme sodelovati pri početju, kakršen je splav. To pomeni, da katoličanka ne sme narediti splava, katoliško zdravstveno osebje ga ne sme opravljati, katoliški lekarnar pa ne sme prodajati kontracepcijskih sredstev, katoliški poslanci morajo nasprotovati zakonom, ki prinašajo permisivnejšo politiko do splava.

2.7 SPOL IN SPOLNA RAZLIKA

2.7.1 Spol kot družbena kategorija

Po mnenju mnogih obstaja razlika med biološkim in družbenim spolom. Biološko se spola razlikujeta po primarnih in sekundarnih spolnih znakih (ženske zaradi teh razlik lahko zanosijo in dojijo otroka, moški pa ne). Poleg tega obstajajo tudi razlike v postavi med moškimi in ženskami. Spol kot družbeno kategorijo pa sestavljajo tri sestavine, ki so spolna identiteta, spolna vloga in spolni značaj.

Spolna identiteta je zavedanje in poistovetenje istega sloja.

Spolna vloga pomeni vedenje in status, ki ga ima človek glede na svoj biološki spol. Tako se v mnogih družbah in kulturah pričakuje od moških in žensk različno vedenje. Pogosto se temu, kar naj bi bilo moško področje pripisuje večjo vrednost in pomen. Temu rečemo spolna asimetrija. Kjer družbena organizacija temelji na večji moči in pomembnosti moških, govorimo o androcentrični kulturi. V takih družbah se pogosto zgodi, da je ženska brez pravic in se zanjo odloča mož oziroma drugi moški sorodniki. V takšnih družbah ženske nimajo možnosti o svobodni odločitvi glede splava, ampak ima le moški pravico, da ženske zapove ali prepove splav.

Spolna značaj pomeni, da naj bi glede na spol imeli moški in ženske različne lastnosti. Tudi to bi lahko bil razlog za morebitno različno pojmovanje splava pri moških in ženskah. Ženske naj bi tako bolj priznavale otrokovo človečnost, na odločitve o splavu bi lahko vplivala čustvenost, moški pa naj bi bili racionalnejši pri splavu.

2.7.2 Feminizem

Feminizem je gibanje za pravice žensk, njihovo ekonomsko, družbeno ali politično emancipacijo.

Feminizem se je začel oblikovati v Franciji v času francoske revolucije, ko so se organizirali klubi, ki so se v začetku borili za politične pravice žensk. Cilji so jim bili tudi enake možnosti izobraževanja, enak dostop do delovnih mest in enako

plačilo za enako delo. Gibanje se je hitro širilo tudi v druge evropske države in druge celine. Prišlo je tudi do mednarodnih združenj.

2.7.2.1 Shulamith Firestone - radikalni feministični pogled

Za Shulamith Firestone je bilo spolno zatiranje prva in najosnovnejša oblika zatiranja. Meni, da je bil sistem spolnih razredov, kot ga imenuje, prva oblika stratifikacije. Bil je predhodnik razrednega sistema in je ponudil podlago, iz katere so nastale druge oblike stratifikacije. Njegov izvor razlaga s tem, da so bili moški in ženske ustvarjene drugačni in ne enako privilegirani. Neenakost in delitev dela med moškimi in ženskami je zrasla neposredno iz biologije. Biološke razlike so povzročile obliko družbene organiziranosti, ki jo imenuje biološka družina. Značilnost biološke družine je, da ženske ovira njihova biologija (menstruacija, menopavza, rojevanje otrok so fizična bremena za ženske, nosečnost in dojenje pa imata najbolj resne družbene posledice. Zaradi obdobja, ko je ženska noseča ali pazi na dojenčke je odvisna od moških za fizično preživetje). Zato je biološka enakost edina učinkovita začetna točka za odstranitev sistema spolnih razredov. Načini načrtovanja rojstev so tako pomagali zrahljati verige ženskega suženjstva, tako da so jim dali večji nadzor nad tem, ali bodo zanosile.

2.7.2.2 Michelle Z. Rosaldo

Strinja se z Firestonovo v tem, da so ženske v slabšem položaju v vsaki znani družbi. Vendar pa meni, da je biologija zgolj posredni razlog za zatiranje žensk. Interpretacija, ki jo dajemo ženski biologiji je tista, ki vodi v slab položaj žensk, ne pa biologija sama. Tako so ženske zaradi bioloških vzrokov pojavljajo v domači sferi, moški pa imajo možnost za udejstvovanje v javni sferi. Tako imajo moški več moči kot ženske. Meni, da popolnoma egalitarna družba ne more obstajati, vendar se ženske lahko približajo enakosti, če bi se moški bolj vključili v domače življenje.

2.7.3 Moškost

Nekateri moški sociologi pa so, nasprotno od feminističnih (večinoma sociologinj) trdili, da so v sociologiji moški nekako nevidni. Jeff Hearn in David Morgan sta sklepala, da študije, ki preučujejo moške, kjer moški zavedno ali nezavedno tvorijo predmet raziskave, niso vedno o moških v bolj kompleksnem, problematiziranem in sociološkem smislu, temveč uporabljajo moške zgolj kot sredstvo raziskave. Po Kimmelu je bil moški spol obravnavan kot norma in ga zato niso raziskovali.

2.7.3.1 *David D. Gilmore – Kulturni koncepti moškosti*

Gilmore opisuje moškost kot sprejeti način, kako biti odrasel moški v dani družbi. Po njegovem mnenju so tri tipične značilnosti moškosti, ki jih najdemo v večini družb moški - oplojevalec, moški - oskrbovalec in moški - zaščitnik.

- Moški - oplojevalec: Moški naj bi oplojevali ženske. Da bi to storili, morajo navadno prevzeti pobudo za dvorjenje in spolne odnose. Od njih se pričakuje, da bodo tekmovali z drugimi moškimi za dostop do žensk. V Italiji je še posebno pomembno, da moški veljajo za zmožne reprodukcije, tako da žensko oplodijo. Podobno je tudi v drugih kulturah. Tako je moški, ki ne more oploditi ženske, zasmehovan. Tudi to bi lahko bil eden od razlogov, zakaj je med nasprotniki splava več žensk.

2.7.3.2 *Jonathan Rutherford*

Po spremembah, ko so na ugledu pridobili črnci, homoseksualci in ženske, so se moški odzivali na dva načina. Prvi način prilagoditve je tako imenovani maščevalni moški, ki poskuša znova potrjevati tradiciionalne podobe moškosti. Tudi na nasilne načine. Želijo si spet zavladati svetu in ohraniti patriarhalno urejenost družbe. Na drugačen način se odziva tako imenovani novi moški. Po Rutherfordu je to izraz za zatrto moškost, težak in neenak poskus, izraziti moško čustveno in spolno življenje. To je odgovor na strukturne spremembe preteklega desetletja in na oblastnost ter feminizem žensk. Rutherford sicer priznava, da so novi moški vsaj delno morda medijski mit, ker se z raziskavami ni ukvarjal sistematično.

2.8 SOCIALIZACIJA

2.8.1 Opredelitev socializacije

Socializacija je proces vdružbljanja, ki poteka večinoma s pomočjo kulture (inkulturacija). Je proces v katerem nemočno človeško bitje postopoma postaja samozavedajoče bitje, ki obvlada družbeno pomembne oblike obnašanja, značilne za kulturo, v kateri se je rodilo. Za proces je značilno, da lahko poteka le v interakciji z drugimi ljudmi. Vidik socializacije je tudi interiorizacija (ponotranjanje) vrednot. Tri faze socializacije so primarna, ki poteka v zgodnjem otroštvu, dejavniki, ki jo povzročajo pa so družina, vzgojno-varstvene ustanove in tudi že vrstniki, sekundarna socializacija, ki poteka v obdobju šolanja, ki nas nauči vrednot, norm in odnosa do avtoritete, in terciarna, ki poteka v obdobju odraslosti.

2.8.2 Dejavniki socializacije

So dejavniki, ki bistveno vplivajo na proces socializacije. V sodobnih družbah je dejavnikov socializacije več, čeprav v obdobju zgodnje socializacije še vedno pripisujejo družini največji pomen. Najpomembnejši dejavnik socializacije je družina, ki je prva družbena skupina v kateri otrok pridobiva izkušnje o odnosih z drugimi ljudmi, drugi socializacijski dejavniki pa so še skupina vrstnikov, šola, množični mediji, religija...

2.8.3 Spol in socializacija

Različne družbe lahko na različne načine razporejajo družbene vloge na podlagi spola. To se odraža v socializaciji otrok, ki jih odrasli poskušajo usmeriti v skladu s prevladujočimi normami, vrednotami in pričakovanim vedenjem glede na njihov biološki spol. Tako se že v porodnišnicah začne zaznamovanje z različnimi barvami nalepk in v najzgodnejšem otroštvu z različnimi oblačili. Predstave o tem, kakšna naj bi bila deček in deklica, se začno uveljavljati že v prvih mesecih otrokovega življenja. Tako raziskave kažejo, da so kvalitete, ki jih fantje iščejo na dekletih ubogljivost, spoštljivost in nedolžnost, pri odraslih moških pa, da iščejo gospodinjo in mater svojih otrok, kar se ne sklada s podobo ženske, ki bi splavila.

3. METODOLOŠKI DEL

3.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Glavno vprašanje, ki si ga postavljam v svoji maturitetni nalogi je, kako se razlikujejo pogledi moških in žensk na splav. Tako bi rad ugotovil, v katerih primerih se zdi splav opravičljiv enim in drugim, kakšno je njihovo mnenje o legalnosti splava, kdaj menijo, da se začne človeško življenje, ali poznajo ženske, ki so že splavile in še posebej, ali se zdi splav tudi moškim absolutna pravica ženske.

3.2 HIPOTEZA

Menim, da se večji odstotek žensk kot moških strinja z legalnostjo splava. Razlog za to bi lahko bil ta, da nikoli ne vedo, če se bodo kdaj znašle v situaciji, ko bo prekinitev nosečnosti edina rešitev. Po mojem mnenju ženske prej priznavajo zarodek za človeka kot moški ter da ženske v več primerih vedo za splav pri svojih prijateljicah. Mislim tudi, da več moških meni, da splav ne bi smel biti absolutna pravica ženske, temveč, da bi o tem lahko odločal tudi oče nerojenega otroka.

3.3 RAZISKOVALNE METODE

Za raziskovanje sem izbral metodo spraševanja

3.3.1 Metoda spraševanja

Metoda spraševanja je ena od najpogostejše uporabljenih socioloških metod. Omogoča precejšnjo stopnjo posplošitve rezultatov. Pridobivanje informacij je hitro, zajete so večje in različne skupine, omogoča natančne primerjave. Tipa metode spraševanja sta intervju in anketa.

Sam sem se odločil za uporabo zaprte ankete, ki sem jo izvedel prek interneta. Prednost takšnega načina spraševanja je predvsem v temu, da lahko na relativno poceni in lahek način pridobimo podatke za veliko število ljudi. Vendar pa nas ti postopki lahko zavedejo v posplošeno in kvalificirano obravnavo zapletenih družbenih odnosov. Nevarnost ankete je tudi, da vprašanja že vsiljujejo odgovor, da so nejasno postavljena ali da z njimi nismo zajeli informacij, ki jih v bistvu želimo pridobiti.

3.4 VZOREC

Vzorec je del preučevane populacije, na temelju katerega sklepamo o celotni populaciji. Preučevana populacija v mojem primeru so ljudje od 15 do 49 let na območju Slovenije. Vse ankete, ki niso spadale v starostno skupino, so bile izločene iz končne obdelave.

Vzorec, ki ga uporabljam, je slučajen, s tem da je vsak glasovalec k reševanju internetne ankete pristopil samostojno. To sicer lahko resno vpliva na rezultate, saj so možne sistematične razlike med tistimi, ki vprašalnike vrnejo, in tistimi, ki jih ne. Tako je anketo rešilo 32 moških in 52 žensk, kar kaže na manjše zanimanje moških za to problematiko.

3.5 SPREMENLJIVKE

V družboslovnem raziskovanju je pomembna jasna opredelitev predmeta raziskovanja. Kompleksnost družbenih odnosov in prepletenost vplivanja pojavov otežujeta jasne opredelitve. Raziskovalec se mora opredeliti katero spremenljivko bo proučeval. Spremenljivka je pojav, lastnost ali značilnost, ki se spreminja. Kadar proučujemo vzročno-posledično vplivanje ene spremenljivke na drugo, govorimo o odvisni in neodvisni spremenljivki. Odvisna je tista, ki je predmet našega proučevanja in se spreminja, ker nanjo vpliva oz. deluje neodvisna spremenljivka. Ta pa pojasnjuje pojav ali dogodek, saj je to spremenljivka, ki povzroča spremembo na odvisni spremenljivki.

Neodvisna spremenljivka v moji seminarski nalogi je spol, odvisne spremenljivke pa so strpnost glede splava, strinjanje z legalnostjo splava, poznavanje ženske, ki je že splavila, mnenje o temu, ali bi moral biti splav absolutna pravica ženske, mnenje o primerih, v katerih je splav opravičljiv, dožemanje zarodka kot živega bitja, mnenje o tem, ali je splav razlog za vpadanje števila rojstev, vpliv vere na mnenje o splavu, reakcija na nestrinjanje s partnerjem o splavu in mnenje o temu, čigava naloga je skrb za kontracepcijo.

4. EMPIRIČNI DEL

4.1 ANALIZA IN PRIKAZ REZULTATOV

Tabela 1:

Ali menite, da spol vpliva na strpnost pri splavu?	<i>Moški</i>		<i>Ženske</i>	
Da, moški so strpnejši.	4	13%	6	12%
Da, ženske so strpnejše.	4	13%	10	19%
Ne.	24	75%	36	69%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 1 – ženske:

Graf 1 – moški:

Tabela 2:

Ali se strinjate z legalnostjo splava?	<i>Moški</i>		<i>Ženske</i>	
Da.	15	47%	38	73%
Ne.	3	9%	0	0%
Da, vendar bi moral biti samoplačniški.	5	17%	3	6%
Ne, razen v izjemnih primerih.	9	28%	11	21%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 2 – ženske:

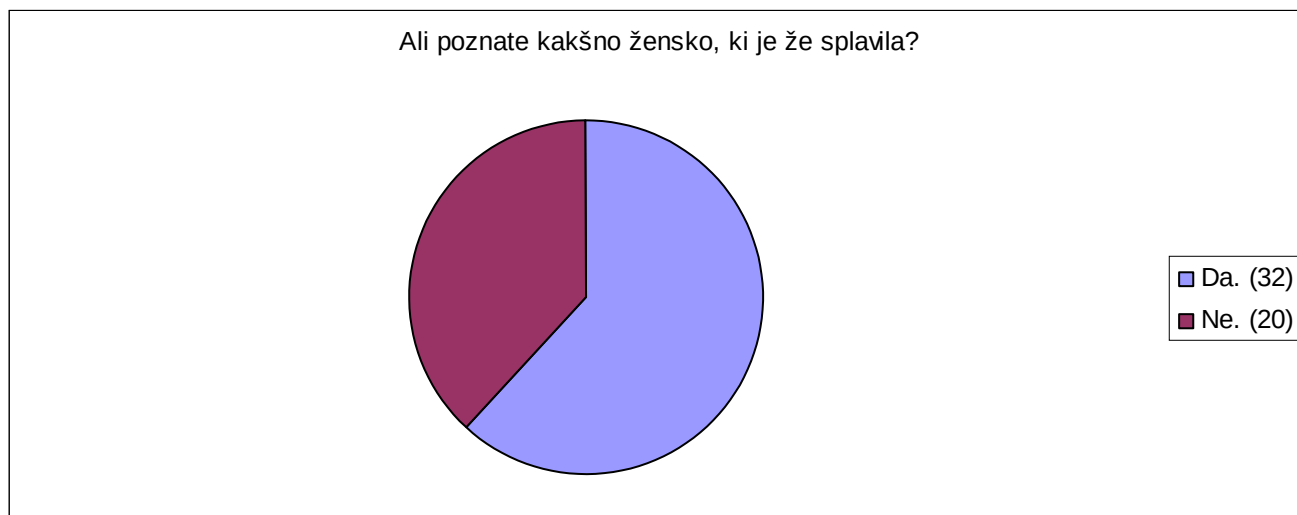
Graf2 – moški:

Tabela 3:

Ali poznate kakšno žensko, ki je že splavila?	<i>Moški</i>		<i>Ženske</i>	
Da.	17	53%	32	62%
Ne.	15	47%	20	38%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 3 – ženske:

Graf 3 – moški:

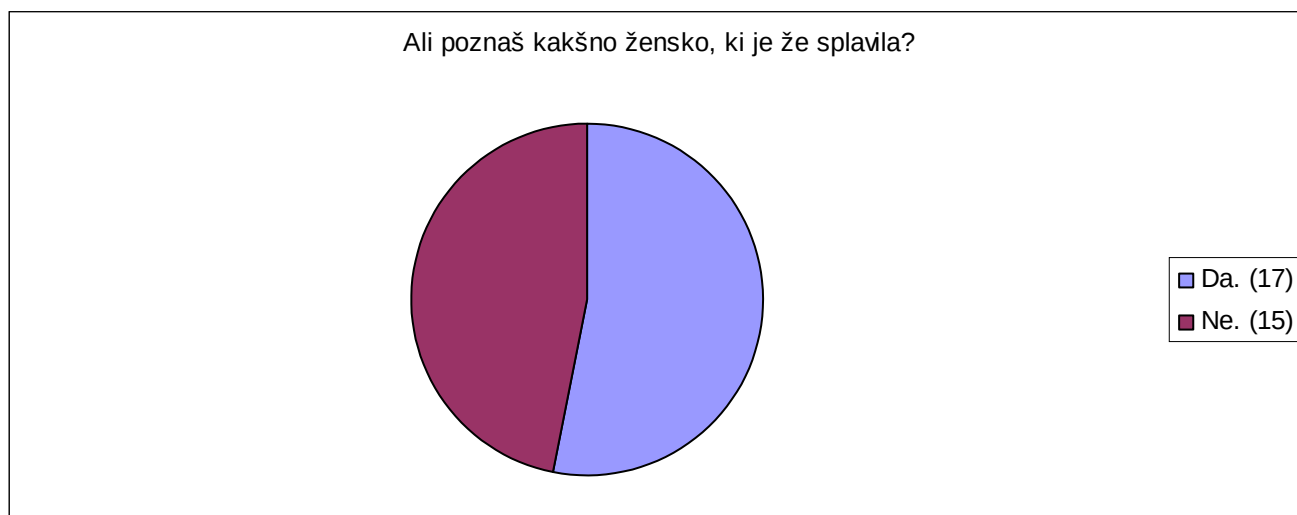
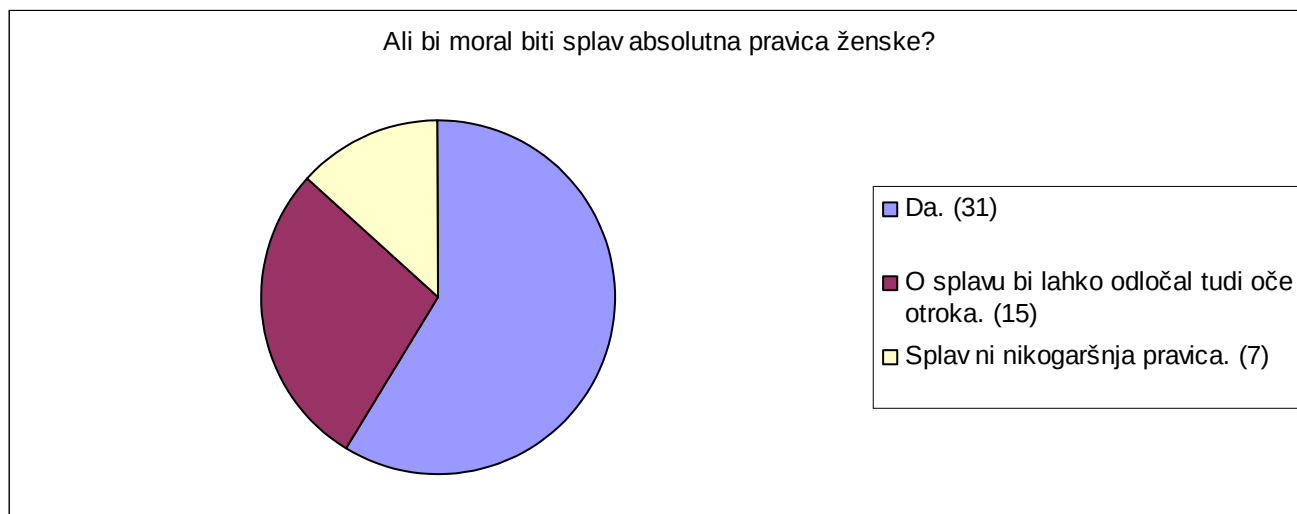

Tabela 4:

Ali bi moral biti splav absolutna pravica ženske?	<i>Moški</i>		<i>Ženske</i>	
Da.	10	31%	31	60%
O tem bi lahko odločal tudi oče otroka.	15	47%	15	29%
Splav ni nikogaršnja pravica.	5	16%	6	12%
Drugo:	2	6%	0	6%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 4 – ženske:

Graf 4 – moški:

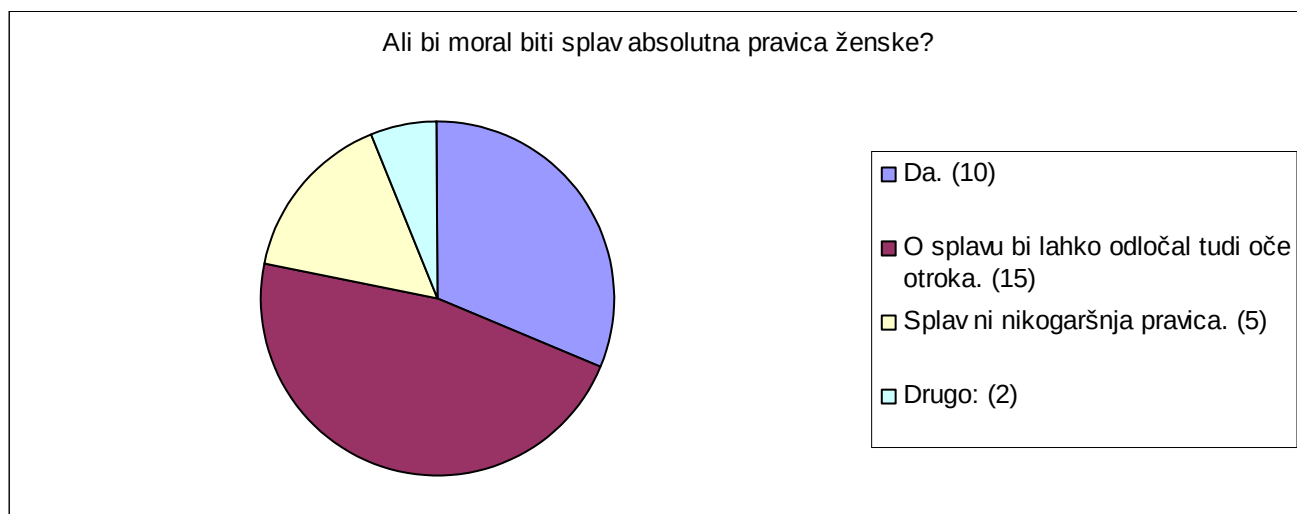
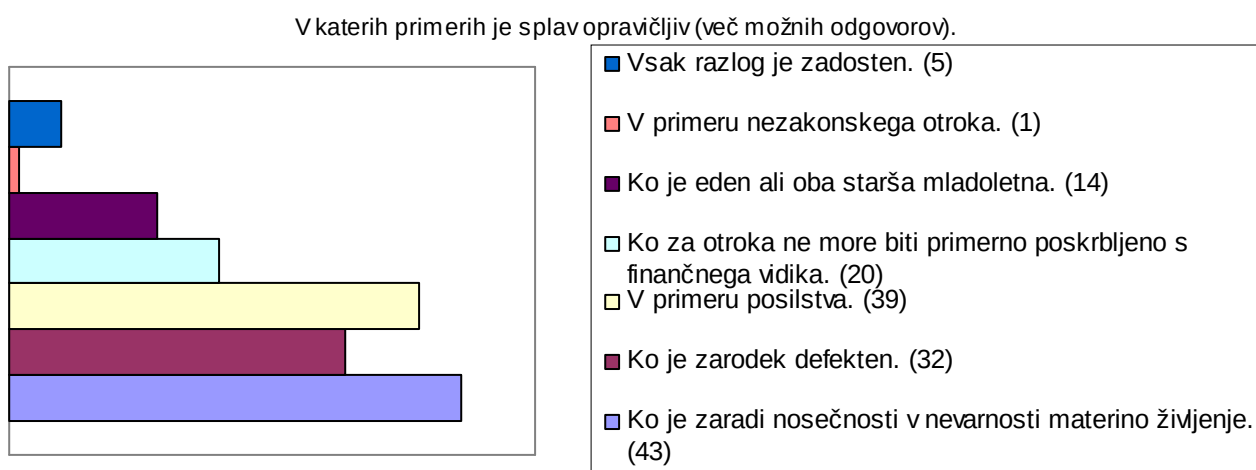

Tabela 5:

V katerih primerih je splav opravičljiv?	Moški		Ženske	
Ko je zaradi nosečnosti v nevarnosti materino življenje.	24	75%	43	83%
Ko je zarodek defekten.	20	63%	32	62%
V primeru posilstva.	24	75%	39	75%
Ko za otroka ne more biti primerno poskrbljeno s finančnega vidika.	15	47%	20	38%
Ko je eden ali oba starša mladoletna.	9	28%	14	27%
V primeru nezakonskega otroka.	4	13%	1	2%
Vsak razlog je zadosten.	8	25%	5	10%
Skupaj: (več možnih odgovorov)	30	94%	52	100%

Graf 5 – ženske:

Graf 5 – moški:

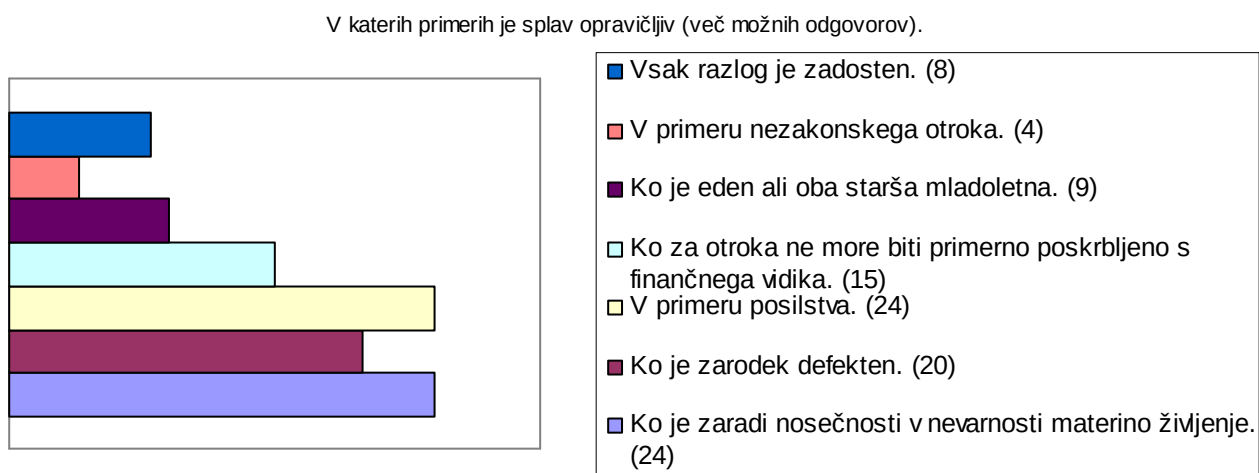
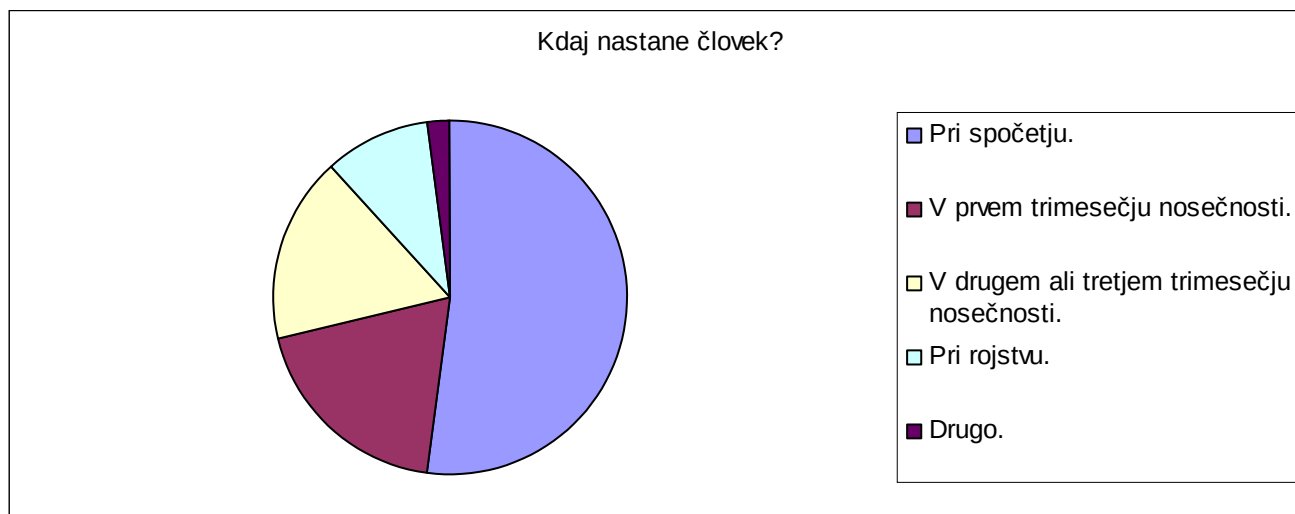

Tabela 6:

Kdaj nastane človek?	Moški		Ženske	
Pri spočetju.	10	31%	27	52%
V prvem trimesečju nosečnosti.	4	13%	9	17%
V drugem ali tretjem trimesečju nosečnosti.	11	34%	10	19%
Pri rojstvu.	6	19%	5	10%
Drugo:	1	3%	1	2%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 6 – ženske:

Graf 6 – moški:

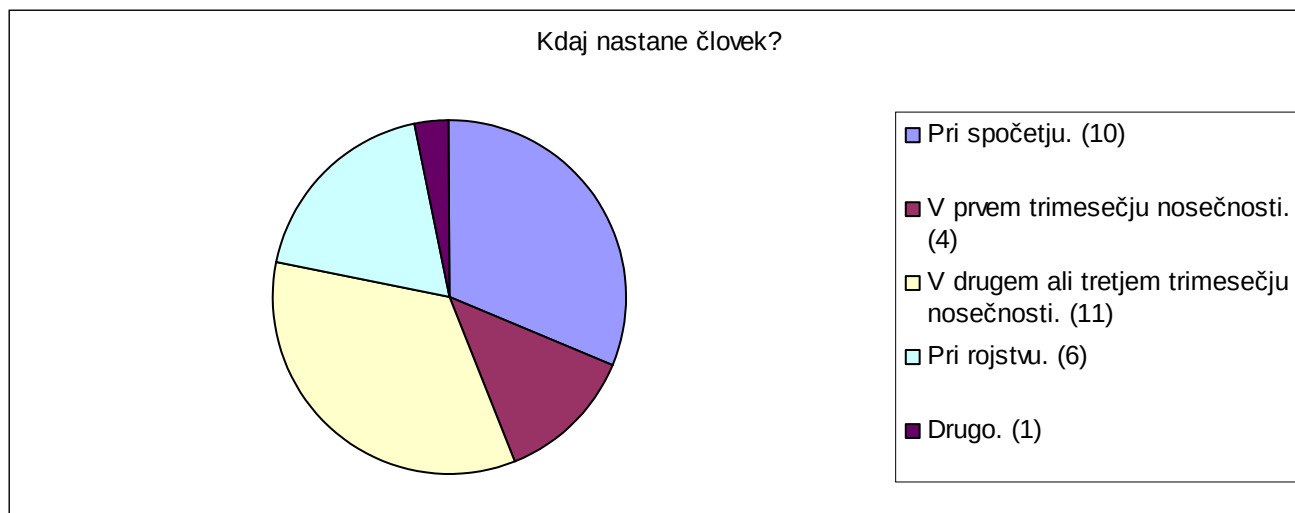
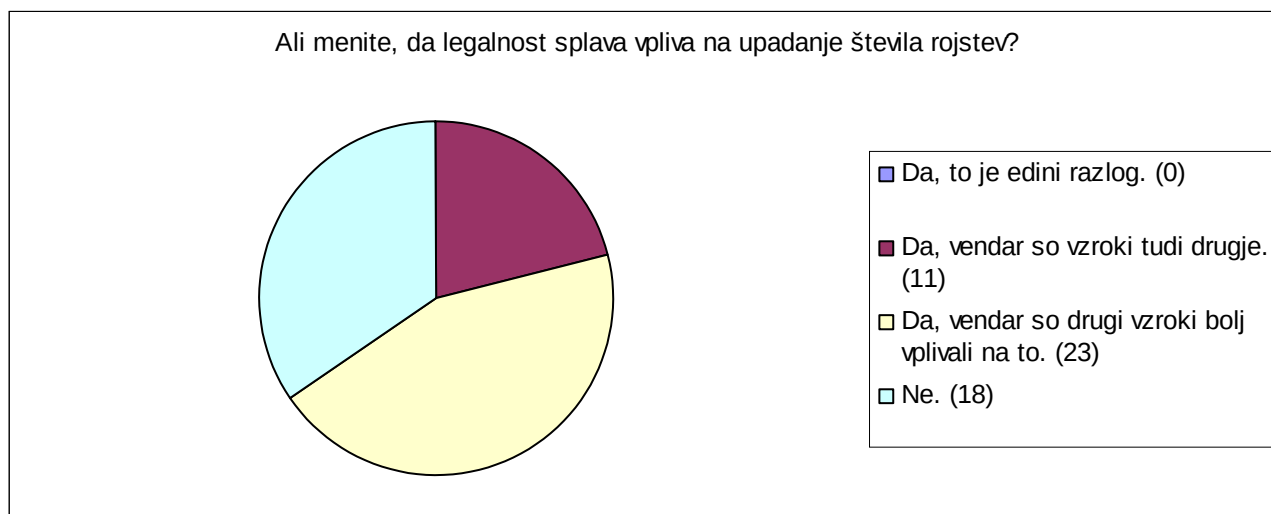

Tabela 7:

Ali menite, da legalnost splava vpliva na zmanjševanje števila	Moški	Ženske
--	-------	--------

rojstev?				
Da, to je edini razlog.	0	0%	0	0%
Da, vendar so vzroki tudi drugje.	7	22%	11	21%
Da, vendar so drugi vzroki bolj vplivali na to.	12	38%	23	44%
Ne.	13	41%	18	35%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 7 – ženske:

Graf 7 – moški:

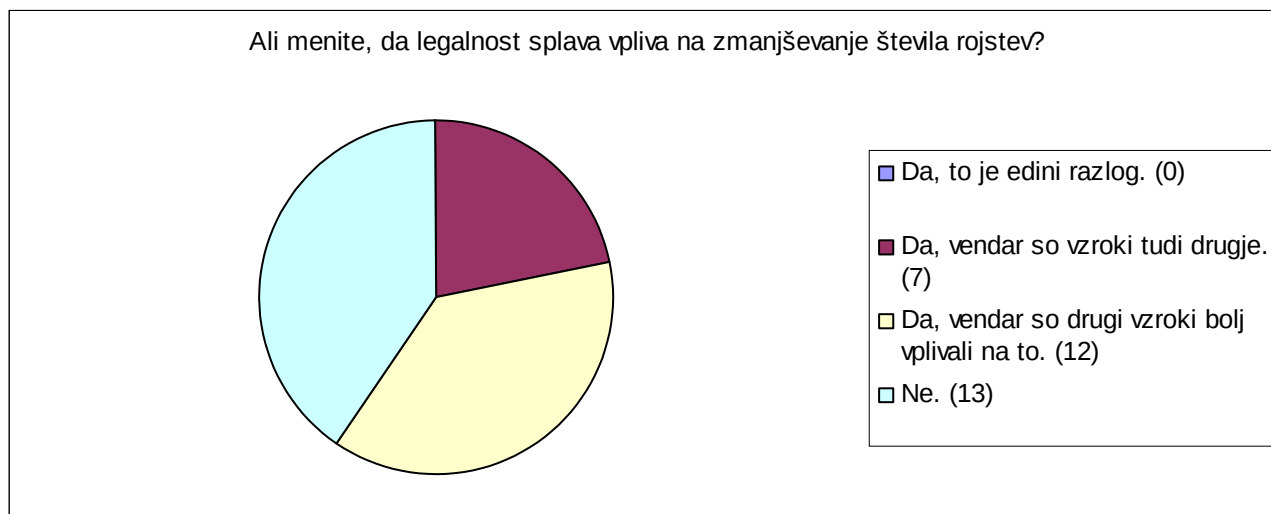

Tabela 8:

Ali vaša vera vpliva na vaše mnenje o splavu?	<i>Moški</i>		<i>Ženske</i>	
Da.	9	28%	4	8%
Ne.	10	31%	31	60%
Nisem veren	13	41%	17	33%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 8 – ženske:

Graf 8 – moški:

Tabela 9:

Čigava naloga je skrb za kontracepcijo?	<i>Moški</i>	<i>Ženske</i>
--	--------------	---------------

Naloga moškega	0	0%	0	0%
Naloga ženske	1	3%	1	2%
Naloga obeh	29	91%	51	98%
Naloga nobenega	2	6%	0	0%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 10 – ženske:

Graf 9 – moški:

Tabela 10:

Kaj bi storili v primeru, da se s partnerjem/ko ne bi strinjali glede splava?	Moški		Ženske	
Zapustil/a bi jo/ga.	1	3%	4	8%
Poskušal/a bi jo/ga pregovoriti.	22	69%	33	63%
Sprejel/a bi njeno/govo mnenje.	8	25%	11	21%
Vsilil/a bi svoje mnenje.	1	3%	4	8%
Skupaj:	32	100%	52	100%

Graf 10 – ženske:

Graf 10 – moški:

4. 2 INTERPRETACIJA REZULTATOV

KOMENTAR K TABELI 1: Ali menite, da so spol vpliva na strpnost pri splavu?

75% moških meni, da spol ne vpliva na strpnost pri splavu. Odstotek tistih, ki menijo, da spol vpliva na strpnost je enakomerno porazdeljen na tiste, ki menijo, da so ženske strpnejše (13%) in tiste, ki menijo, da so strpnejši moški (13%). Pri ženskah je slika malenkostno drugačna. 69% jih meni, da spol ne vpliva na strpnost pri vprašanju splava, 19% jih meni, da so ženske strpnejše, 12% pa, da so strpnejši moški.

Pri prvem vprašanju ni prišlo do velikih odstopanj med moškimi in ženskami. Večina anketirancev obeh spolov je mnenja, da spol ni dejavnik, ki bi vplival na strpnost pri splavu. Splošno mnenje je torej, da družba in mnenja o pomembnih vprašanjih niso več tako razdeljena glede na spol. Vendar pa se je v kasnejših vprašanjih pokazalo, da temu ni popolnoma tako.

KOMENTAR K TABELI 2: Ali se strinjate z legalnostjo splava?

47% moških anketirancev se strinja z legalnostjo splava v celoti, 9% moških pa je proti legalnemu splavu. 17% moških meni, da naj splav ostane legalen, vendar bi moral biti samoplačniški, medtem ko 28% moških meni, da bi moral biti splav dovoljen le v izjemnih primerih. Žensko mnenje je drugačno. 73% se jih strinja z legalnostjo splava, prav nobena pa ni v anketi označila, da splav ne bi smel biti legalen. Le 6% jih tudi meni, da bi moral biti splav samoplačniški, 21% pa je mnenja, da bi moral biti splav dovoljen le v izjemnih primerih.

Pri tem vprašanju je torej že prišlo do velikih odstopanj. Na to bi lahko vplivalo to, da moški zaradi bioloških razlik ne morejo priti v situacijo, v kateri bi morali splaviti, hkrati pa ne pričakujejo, da bi v to situacijo lahko prišla njihova partnerka, oziroma so mnenja, da se njim to ne more zgoditi. Pri ženskah je drugače, saj si v primeru neželjene nosečnosti želijo ohraniti možnosti za prekinitev le te. Več moških je tudi za to, da bi splav postal samoplačniški. Pri moških je torej bolj prisotno mnenje, da se nosečnost ne bi smela obravnavati kot bolezen, poleg tega pa je lahko povezano tudi s tem, da moški denarju pripisujejo večji pomen, kot trdi Seth Abramson.

KOMENTAR K TABELI 3: Ali poznate kakšno žensko, ki je že splavila?

53% moških pozna žensko, ki je že splavila, oziroma, ki je to tudi priznala, 47% pa ne. Pri ženskah so bili nekoliko drugačni odgovori. 63% jih pozna žensko, ki je že splavila, 37% pa ne. Nizke številke lahko pripišemo tabuiziranosti splava, saj mnogo žensk skriva, da so splavile, različnost pa temu, da ženske bolj zaupajo ženskam in zato ženske večkrat vedo, da so njihove prijateljice splavile, kot pa moški prijatelji žensk.

KOMENTAR K TABELI 4: Ali bi moral biti splav absolutna pravica ženske?

Pri tem vprašanju so se pojavile velike razlike glede na spol. Le 31% moških meni, da bi moralo biti temu tako. 47% jih meni, da bi o splavu lahko odločal tudi oče otroka, 16% pa, da splav ni pravica nikogar. 6% se jih je opredelilo drugače. Ženske so v 60% odgovorile, da bi splav moral biti njihova absolutna pravica, 29% jih meni, da bi o tem lahko odločal tudi oče otroka, 12% pa, da splav ni pravica nikogar. Velika odstopanja pri tem vprašanju so bila pričakovana.

Vprašanje je za razumevanje mnenja moških o splavu ključno. Moški načeloma niso proti njemu, vendar si želijo ohraniti pravico do odločanja o rojevanju ali nerojevanju svojih otrok. To bi lahko pripisali tudi želji po ohranitvi patriarhalno urejene družbe, želi prevzeti vlogo moža, ki odloča, kot se je naučil v obdobju socializacije, hkrati pa si mogoče podzavestno želijo odvisnosti žensk od njih. Vendar v današnjem času, razen obdobja tik pred in takoj po porodu, ženske prav tako hodijo v službo, saj vse ostale funkcije družine, razen reprodukcijske, prevzema družba. Ženske seveda večinsko menijo, da bi odločitev o splavu morala biti izključno njihova, s čimer bi lahko nadzorovale svoje telo in bile po Firestoneovi enakovredne moškim. Vendar pa prav tako niso vse tega mnenja, kar lahko prav tako pripišemo socializaciji, ko so bili moški vzgajani za sprejemanje (racionalnih) odločitev.

KOMENTAR K TABELI 5: V katerih primerih je splav opravičljiv?

75% moških meni, da je splav opravičljiv v primeru, ko je zaradi nosečnosti v nevarnosti življenje nosečnice. Enak odstotek moških meni tudi, da je splav opravičljiv v primeru posilstva. 63% moških meni, da je splav opravičljiv v primeru defektnega zarodka, 47% pa, da je opravičljiv, ko za otroka ne more biti primerno materialno poskrbljeno. 28% moških meni, da je splav opravičljiv, ko je eden ali oba od staršev mladoleten. Da je splav opravičljiv v primeru nezakonskega otroka meni 13% moških, 25% moških pa meni, da je splav absolutna pravica ženske in da je lahko vzrok zanj karkoli. Pri tem vprašanju ni bilo velikih odstopanj glede na spol, tako je 83% žensk odgovorilo, da je splav opravičljiv v primeru, ko je v nevarnosti življenje nosečnice, 62% jih meni, da je splav opravičljiv, ko je zarodek defekten, v primeru posilstva pa se zdi splav opravičljiv 75% žensk. Splav je opravičljiv v primeru, ko se otroka ne more finančno preskrbeti za 37% žensk, za 27% pa v primeru, ko je eden ali oba od staršev mladoleten. Le 2% žensk menita, da je splav opravičljiv v primeru nezakonskega otroka, 10% pa jih meni, da je za opravičilo splava dovolj katerikoli razlog.

Presenetljivo je, da se splav ne zdi opravičljiv v primeru, da je v nevarnosti tudi materino življenje, relativno velikemu odstotku žensk. To bi lahko pripisali tudi privzgojenemu materinskemu čutu, zaradi katerega bi za svojega še nerojenega otroka ženske dale tudi svoje življenje. Vendar pa je tako odgovorilo še manj moških anketirancev, kar je še posebno presenetljivo, ker so se za to, da je splav v tem primeru opravičljiv, opredelili tudi tisti, ki so načeloma proti splavu. Preseneča tudi, da se je več moških kot žensk opredelilo, da je splav opravičljiv v vsakem primeru. Neskladje je tudi pri opravičljivosti splava v primeru nezakonskega otroka. Drugje so odgovori pričakovani in dokaj podobni.

Nekateri moški so torej še radikalnejši feministi od feministk. Ker gre večinoma za moške pod tridesetim letom, je že opazen vpliv socializacije, ki je potekala, ko je bil prisoten največji boj za enakopravnost žensk. To so, po Rutherfordu, novi moški, moški, ki naj bi vzeli očetovstvo resneje, pustili ženskam svobodo, oziroma zamenjali vloge z ženskami. Drugi tip, maščevalni moški, pa je morda opazen pri tem anketnem vprašanju, saj se nekaterim izmed moških anketirancev splav ne zdi opravičljiv v nobenem primeru.

KOMENTAR K TABELI 6: Kdaj nastane človek?

31% moških anketirancev meni, da človek nastane pri spočetju, 13%, da nastane v prvem trimesečju nosečnosti, 34% je odgovorilo, da nastane človek v drugem ali tretjem trimesečju nosečnosti, 19% pa, da človek nastane pri rojstvu. Tudi tukaj se rezultati precej razlikujejo glede na spol. 52% žensk meni, da človek nastane pri spočetju, 17% jih meni, da nastane v prvem trimesečju nosečnosti, 19% jih je odgovorilo, da človek nastane v drugem ali tretjem trimesečju nosečnosti, 10% pa jih meni, da človek nastane pri rojstvu.

Odgovori na to vprašanje so precej zanimivi, saj je med ženskami, ki so se prej pokazale kot večje zagovornice splava, več takšnih, ki človeka v zarodku vidijo prej. Strogo biološko sicer živo bitje nastane že pri spočetju.

Odgovore bi lahko povezali s socializacijo, saj so ženske naučene, da spoznajo življenje, ki ga nosijo v sebi, hkrati pa je povezano tudi z biološko povezanostjo med materjo in nerojenim otrokom.

KOMENTAR K TABELI 7: Ali menite, da legalnost splava vpliva na zmanjševanje števila rojstev?

Nihče od anketirancev ne meni, da je legalen splav edini razlog za upadanje števila rojstev. Tudi drugje so rezultati zelo podobni. 22% moških in 21% žensk meni, da število rojstev upada zaradi splava, vendar je to zgolj eden izmed vzrokov, 38% moških in 44% žensk pa, da so drugi vzroki vplivali na upadanje števila rojstev bolj kot splav. Da število rojstev ne upada zaradi legalnosti splava meni 41% moških in 35% žensk. Odgovori so si tukaj zelo podobni. Na zmanjševanje števila rojstev seveda mnogo bolj vpliva dostopnejša preventivna kontracepcija, vendar pa vseeno ne moremo zanemariti vpliva, ki ga ima splav. Že samo stopnja izobraževanosti o tem, kje in kako se lahko opravi ta postopek, je korak k temu, da se bo več nosečnic odpravilo na poseg.

KOMENTAR K TABELI 8: Ali vaša vera vpliva na vaše mnenje o splavu?

Odgovori so se tukaj zelo razlikovali. 28% moških in le 8% žensk meni, da njihova vera vpliva na njihovo mnenje o splavu. Da ne vpliva meni 31% moških in 60% žensk, za neverne pa se je označilo 41% moških in 33% žensk.

Medtem ko večina žensk meni, da njihova vera ne vpliva na njihovo mnenje o splavu, so se moški največkrat opredeljevali za neverne. Odstotki moških, ki menijo, da njihova vera vpliva na njihovo mnenje o splavu in tistih, ki menijo da ne, je podoben, kot sem že napisal, pa med vernimi skoraj vse ženske menijo, da vera sploh ne vpliva na njihovo mnenje o splavu, kar lahko kaže celo na pojav sekularizacije, ko verske dogme niso več sprejete v celoti, zmanjšuje pa se tudi kontrolna funkcija religije, ki ne posega več toliko v zasebnost posameznikov.

KOMENTAR K TABELI 9: Čigava naloga je skrb za kontracepcijo?

91% moških in 98% žensk meni, da je skrb za kontracepcijo naloga obeh, moškega in ženske. Da je to naloga moškega ne meni nobene izmed anketirancev, 3% moških in 2% žensk menita, da je kontracepcija naloga ženske, 6% moških pa meni, da kontracepcija ni pomembna ali sprejemljiva. To dokazuje, da je z modernizacijo prišlo do večje enakopravnosti med spoloma, vendar vseeno obstajajo moški, ki niso naklonjeni nadzoru rojstev, oziroma so mnenja, da je to naloga žensk.

KOMENTAR K TABELI 10: Kaj bi storili v primeru, da se s partnerjem/ko ne bi strinjali glede splava?

69% moških in 63% žensk, bi svojega partnerja poskušalo pregovoriti, če se ne bi strinjala glede splava, 3% moških in 8% žensk bi zaradi tega prekinilo zvezo, 25% moških in 21% žensk bi sprejelo mnenje svojega partnerja, 3% moških in 8% žensk pa bi vsililo svoje mnenje.

Zadnje vprašanje, ki predpostavlja hipotetično situacijo, da bi se anketiranec znašel v situaciji, ko se s partnerjem znašla v situaciji, ko bi se morala odločati glede splava, vendar se o njem ne bi strinjala. Večina pri obeh spolih bi svojega partnerja poskušala pregovoriti, oziroma doseči nekakšen kompromis o tem, kaj naj se zgodi z zarodkom. Moški anketiranec, očitno skrajni primer maščevalnega moškega, ali pa zgolj primer tradicionalne socializacije, ki moške navaja k vlogi vodilnega, ki bi

vsilil svoje mnenje ženski pa kaže na to, da še naprej odločitev za splav ali proti njemu ni absolutna pravica vsake ženske.

5. ZAKLJUČKI IN PREDLOGI

Za večino ljudi je življenje temeljna vrednota. Vendar pa prav tako obstaja večina, ki podpira pravico žensk do splava. Razlog za to je strpnost, predpostavka, da je življenje ženske pomembnejše in ima več pravic, kot zarodek, potencialni človek.

Ljudje ne podpiramo splava, podpiramo pa pravico do izbire. Do izbire, do katere naj bi imela pravico vsaka ženska. Vendar temu v realnosti ni tako. Če pozabimo na države, v katerih je splav zakonsko prepovedan in na drugi strani države, kjer je splav ali detomor praktično zapovedan v določeni situaciji (Kitajska), tudi v naši družbi obstajajo ženske, ki so zaradi nasprotovanja partnerjev ali sorodnikov prisiljene v to, da rodijo otroka, čeprav na to niso pripravljene, ali imajo za to katerikoli drug razlog, ali pa splavijo, čeprav si želijo otroka obdržati.

Hipoteze, ki so zapisane v metodološkem delu, so se potrdile. Ženske se tako v povprečju bolj strinjajo z legalnostjo splava, čeprav je za večino od njih zarodek v prvem trimesečju, ko je splav zakonsko dovoljen, človek. Prav tako se je potrdila hipoteza, da si moški želijo odločati o tem, ali naj se otrok rodi, in da ženske vedo za več splavov kot moški.

Sklepajoč po odzivu na anketo se moški za splav ne zanimajo toliko kot ženske. Oziroma o njem nimajo mnenja. To je tudi največji problem na katerega sem naletel med izdelavo naloge, saj zaradi odziva ni bilo mogoče sestaviti strukturiranega vzorca.

Če povem še svoje mnenje o splavu. Vsekakor mora ostati možnost izbire, vendar splav ne sme postati nadomestek za kontracepcijo. Da se to ne bi zgodilo, bi bilo potrebno poceniti oziroma subvencionirati mehanske oblike kontracepcije, na primer kondome, ki jih v nasprotju s kontracepcijskimi tabletami ni mogoče dobiti na recept, čeprav so najpogostejše uporabljano kontracepcijsko sredstvo.

Prav tako mora biti zagotovljena anonimnost žensk, ki se odločijo za splav, saj le ta lahko ob razkritju velikokrat povzroči stigmatizacijo ženske.

Predlogi, kako s plačljivim splavom povečati rodnost v Sloveniji so po mojem mnenju prav tako nekoliko nenavadni. Rodnost bi prej kazalo povečati z višjimi nadomestili za družine z več otroki. Prav finančna stiska je med najpogostejšimi razlogi za splav in če bi država znala pri družinah vsaj nekoliko zmanjšati to stisko, bi se rodnost zanesljivo povečala.

Če zaključim s citatom senatorke Hillary Rodham Clinton: Srečala sem na tisoče in tisoče moških in žensk, ki so bili za pravico do izbire. Vendar vseeno nisem nikoli srečala nikogar, ki bi bil za splav. Biti za izbiro in za splav ne pomeni istega. Biti za izbiro pomeni zaupati vsakemu posamezniku, da bo storil tisto, kar je zanj in za njegovo družino najboljše in ne prelagati te odločitve na vlado v kakršnemkoli smislu.

6. VIRI

Internetni naslovi:

1. <http://www.abortionfacts.com/>
2. <http://www.agi-usa.org/>
3. <http://www.hopeclinic.com/>
4. <http://www.svarog.org/>
5. <http://www.dartmouth.edu/>
6. <http://www.mladina.si/>

Literatura:

1. Sociologija: teme in pogledi, M. Haralambos, DZS
2. Sociologija: gradivo za srednje šole, Zavod Republike Slovenije za šolstvo
3. Elisabeth Bennion – Stari medicinski inštrumenti,
4. Ustava samostojne republike Slovenije, Mavrica

Naslovi, kjer so dostopne slike:

- Slika 1: <http://www.narang.com>
- Slika 2: <http://www.ashcofriendsforlife.com/>
- Slika 3: <http://www.virtualmuseum.ca/>